

Kochu gre zasluga odkritja bacila, ki povzroča pri živalih vrančni prisad.

30letnica bitke pri Čušimi. Dne 28. maja je minilo 30 let od pomorske bitke pri Čušimi, v kateri so uničili Japonci rusko baltiško brodovje, ki je plulo iz Baltiškega morja krog vse Evrope, Afrike in Azije v vzhodno Azijo na pomoč vzhodnemu ruskemu brodovju v rusko-japonski vojni. Od 36 ruskih bojnih ladij, ki so se spustile v boj z japonskim vojnim brodovjem, je priplula samo ena srečno v luko Vladivostok. Vse druge, izvzemši nekaj lahkih križark in prevoznih ladij, ki so pribežale v nepristranska pristanišča, so potopili Japonci.

Klub stoletnikov ali Metuzalemov obstoja v Londonu. Klub šteje na celem svetu 6000 članov in med temi je 123, ki so pravi stoletniki.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58. Najmodernejše urejen za operacije. Najnovejši zdravilni aparati. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. Prosta izbira zdravnikov.

Strašna novost! Se nikoli! Svila po 11 Din. Stermeckl, Celje.

Obžalovanja vredni slučaji.

Rop na Mariborčanko. V petek dne 31. maja se je splazil v Vetrinjski ulici v Mariboru kmalu popoldne v stanovanje zasebnice Eleonore Hambeck neznanec in se lotil tatinskega posla. Ko se je vrnila Hambeckova iz kuhinje v sobo, je zagledala tujca, ki si je polnil žepe z njenimi dragocenostmi. Vlomilec je pobasal zlatnine za 10.000 Din in en samokres. Hambeckova je začela pri pogledu na tolovaja vpiti na pomoč, a jo je neznanec zagrabil za vrat ter jo udaril s pestjo po glavi, da bi jo onesvestil. Vrgel jo je v sosedno sobo in zaklenil. Na obupne klice je prihitel na pomoč njen brat Rajmund, ki je planil proti vlomilecu in ga zagrabil za roke. Neznanec se mu je zmuznil in

udaril Rajmunda s pestjo po glavi ter pobegnil. Na vpitje iz hiše se je zbralo več ljudi spodaj na cesti in dva moška sta zgrabila bežečega napadalca in ga predala stražniku. Gre za nekega 42-letnega Hajredina Serdaroviča iz Banjaluke, ki je po poklicu natakari in je bil že večkrat predkaznovan.

Vlom v trgovino. V Spodnjem Radvanju pri Mariboru je bilo vlomljeno v trgovino Alojza Pšundra in odnešena raznega blaga za 8000 Din.

Neznanec skočil v Dravo. Z glavnega mosta v Mariboru se je pognal v Dravo 16—17 letni fant, kojega osebnost je še neznana.

Vinski tatovi so obiskali posestnika Jožefa Domadenika v Zgornjih Hočah in so mu odnesli 400 l vina ter 50 l žganja. Škoda 3400 Din.

Umor — posledica nedovoljenega življenja. Dne 28. maja je zaklal s kuhinjskim nožem 37letni Janez Junger v Dežni pri Podlehniku pod Ptujem 35-letno Lizo Hostnik, posestnico ter vdovo. Zločin je bil izvršen v prepiru, ker je moral plačevati poročeni Junger Hostnikovi vzdrževalnino za dva nezakonska otroka. Morilec se je sam javil oblasti z izgovorom na razburjenost.

Vlomilca na ljubljanskem velesejmu so iztaknili in zaprli. Kradel je iz paviljonov razne mehanske predmete. Usodepolno je bilo zanj, ker se je preveč navlekel na velesejmu pokradenega vina in zaspal v telef. celici, kjer so ga izsledili. Gre za 27letnega brezposelnega šoferja Leona Podboršeka, rojenega na Dunaju in pristojnega v Ljubljano. Aretirani uzmovič je že star znanec ljubljanske policije.

Vlom v župnišče. Na Vrhniki pri Ljubljani je bilo vlomljeno v župnišče. Vlomilec je odnesel iz pisarne 397 Din, iz blagajne pa 10.200 Din ter razne hranilne knjižice. Po opravljenem tatinskem poslu je izpil tri četrt litra slivovke in odmotovilil pijan v temno noč.

Nevaren tat pod ključem. Orožniki iz Kamnika so zaprli nevarnega tatu Antona Pestotnika iz Velike Lašne pri Kamniku. Aretirani je že inel večkrat posla z roko pravice. Kradel je hranilne knjižice in predvsem kolesa. Ukradena kolesa je oddajal svojemu pajdaju Francu Roglju iz Vogelj pri Senčurju, ki je ukradeno blago prav poceni dalje prodajal. Oba uzmoviča so izročili sodišču v Kamniku.

Drzen vlomilec na delu. Dalje časa je že na delu po Dolenjskem zloglasni vlomilec Jožef Urbanč iz Mrtvic pri Krškem. Lopov je star 29 let in ima krog sebe celo tolpo. Njegov zadnji zločin je vlom v stanovanje prevžitarice Barbare Žlogar v Rosalnicah pri Metliki. Odnasel je gotovine in raznih drugih predmetov za 5000 Din.

Tolovaj ustrelil 2 orožnika. Orožniki v Moravčah na Kranjskem so prejeli obvestilo, naj pohitijo na Vrhpolje, kjer tiči v hiši bajtarice Brigitte Gaberšek človek, ki kaže že na zunaj, da ne hodi po pošteni poti. Na zasledovanje sta se podala 40letni komandir Franc Vričko in 35letni podnarednik Franc Štefančič. V omenjeni bajti sta našla neznanca in ga pozvala, naj se izkaže, kedo odkod in kaj da je. Mesto izkaznice je potegnil zločinec samokres in oddal na orožnika, katera je zadel v trebuh, več strelcev. Težko ranjena sta imela še toliko moči, da sta tolovaja trikrat zabodla. V borbi je ropar še enkrat ustrelil in krogla je zdrobila komandirju kost na roki. Ranjena orožnika so prepeljali v bolnico v Ljubljani, kjer je Štefančič podlegel krogli dne 31. maja, komandir Vričko pa dne 1. junija. Tolovaj je pobegnil in pustil v koči le revolver. Za beguncem so pričeli številni orožniki pogon.

Skrajna surovost v pijanosti. Redov Leopold Peterlin, doma iz Rov pri Vel. Laščah na Kranjskem, je igral v krčmi Ramšar pri Stranjah v okolici Kamnika na harmoniko. V gostilni je bila zbrana večja družba. Posestnik Seno-

Rekord tolovajstva.

V Neaplju na Italijanskem so zgrabili leta 1771 proslulega tolovaja, ki se je pisal Braun Gullo. Pri prvi zaslišbi je priznal 75 umorov.

Sila v enem litru bencina.

Malokateri si zamore predstavljati, koliko konjskih sil se skriva samo v enem litru bencina. Vzemimo, da bi imeli na razpolago tak motor, kjer bi se ne izubilo prav nič na moji. Za ta slučaj bi porinil 1 l bencina obložen tovorni avto od 10 ton po serpentinah 300 metrov visoko.

Če bi bil celoten denar v ameriških Združenih državah v prometu in

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Značilno za takratne razmere je, da je zapisala izpraševalna komisija v zadevni zapisnik neverjetno ugotovitev o Balonovi sposobnosti poučevanja samo v njegovem maternem jeziku, dasi je nemščino resnično najmanj toliko obvladal kakor slovenščino, za katere presojo dunajski gospodje v obče niso bili, ker sami trdni Nemci, niti najmanj kompetentni ali poklicani. S to opazko v sicer sijajnem spričevalu so Balonu zlohotno in namerno onemogočili nastavev na kaki štajerski kmetijski šoli, ker ni bilo nobene slovenske, niti dvojezične.

Sledilo je Balonovo imenovanje s strani štajerske deželne uprave — po zaslugi dobrotvorca, resnično plemenitega pišečkega graščaka barona Moscona — za začasnega vinarskega komisarja v zadevah trtne uši, a 1. junija 1893 je bil imenovan za stalnega deželnega vinarskega komisarja kot deželni uradnik v Gradcu.

22

Balon je dobro poznal gorje domačega vinarstva, vse zlo trsne uši in peronosporo, pa tudi vsa mogoča protisredstva. Naletel je sprva na veliko nerazumevanje osobito v podeželskih izobraženih krogih. Smatral je — čisto pravilno — peronosporo za večjo nesrečo ko trsno uš, toda baš podeželsko izobraženstvo ga ni hotelo razumeti, je narod celo hujskalo in zavajalo, kar je Balona bolelo, a ne uplašilo. Temeljnost in solidnost njegovega strokovnega znanja sta zmagali na srečo slovenskega vinarstva, ki se je začelo na novi podlagi naglo razvijati.

Balonova zasluga je bila, da so dobivali siromašni vinogradniki dolgoročno brezobrestna posojila iz deželnih in državnih sredstev za obnovo goric, da so dobivali modro galico in trsje po znižani ceni ali zastonj, potovalni pouk z razkazovanjem pa so razširili in poglobili.

Po še sedaj ohranjenem, vestno vođenem dnevniku je nastopil komisar Ivan Balon večje študijsko potovanje po Franciji 27. julija 1896. Pri velewinogradniku in veletrsnicarju Richterju v Montpellierju je našel v praksi našega Franca Goričana, kateri mu je bil potem potni spremljevalec po tujini, Balon pa